

MEMO

Van Rik van der Linden
Aan Gemeenteraad
Datum 19 december 2017
Kenmerk
Betreft Memo routekaart Energiestrategie

Contactpersoon
 R.K. Sweers
T 078-7704847
E R.Sweers@Dordrecht.nl

Geachte gemeenteraad,

Op 21 november hebben we de toezegging gedaan u verder te informeren over de routekaart energiestrategie.

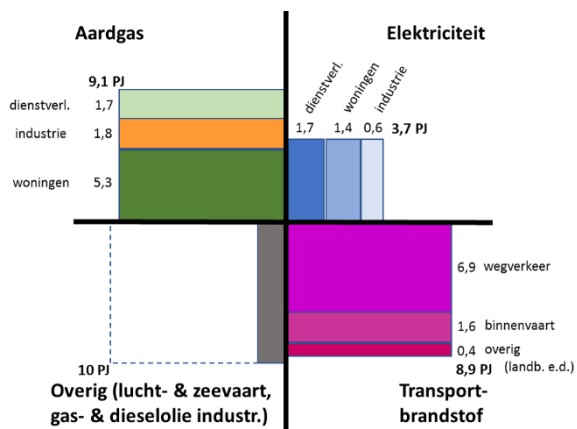
Hieronder informeren wij u over de opgave, beoogde inspanningen en rol van de gemeente naar een energie neutrale energievoorziening.

De opgave

De energievoorziening verandert en met het Klimaatakkoord van Parijs hebben we ons gecommitteerd om de opwarming van de aarde te beperken tot 2 graden Celsius, met het streven deze tot anderhalve graad te beperken. Een kwart van de gasnetten is aan het einde van de levensduur, energieneutraal wordt de norm en we gaan naar een energievoorziening waarin de energie die nog wordt gebruikt duurzaam zal worden opgewekt.

Het totale energiegebruik in Dordrecht is 21,7 PJ¹. In de figuur hieronder is het energiegebruik weergegeven. De opgave voor Dordrecht is ongeveer de helft hiervan.

Figuur 1: Energiegebruik Drechtsteden (gegevens 2015)

¹⁾ 1 PJ = 10.000.000.000.000.000 Joule. Met 1 Joule kan je een appel 1 meter optillen, of 1 seconde een lamp laten schijnen met een elektrisch vermogen van 1 watt.

Kenmerk**Datum** 15 december 2017

De opgaven die gepaard gaan met de route naar een energie neutrale stad/regio kunnen we niet alleen oplossen. Deze energiestrategie is het resultaat van een intensief samenwerkingsproces met andere overheden, nutsbedrijven, bedrijfsleven en onderwijs. In deze netwerksamenwerking stellen we een jaarlijkse samenwerkingsagenda op. We ontwikkelen een gezamenlijke communicatiestrategie, waarin we elkaar versterken door een centrale boodschap in combinatie met boodschappen op maat via de eigen communicatiekanalen en lokale voorbeelden.

Deze energiestrategie is één van de vijf landelijke pilots regionale energiestrategie. We zijn als koploper actief in gesprek met het rijk om de nationale Energieagenda en onze energietransitie op elkaar te laten aansluiten.

Van aardgas los

Huishoudens, dienstensector en industrie in de regio gebruikten in 2015 circa 9 PJ aan aardgas voor warmtevoorziening. In 2050 moet dit zijn teruggebracht tot 0 PJ. Dat betekent per jaar gemiddeld 3590 woningen los van aardgas! In dicht bebouwde gebieden zal vaak het warmtenet Dordrecht de meest kosteneffectieve en duurzame oplossing zijn. Uitfaseren van aardgas en uitrollen van het warmtenet kost tijd en dus moeten zo snel als mogelijk beginnen. We gaan dat gefaseerd doen en zetten in op toekomstbestendige (vervangings)investeringen.

Een kwart van de gasnetten in Dordrecht gaat naar het einde van de levensduur. Het huidige recht op een gasaansluiting wordt vervangen door een recht op een voorziening voor warmte. Gemeenten krijgen de regie op de energie-infrastructuur voor warmte. Dat is een complex vraagstuk. We willen daarvoor een projectbureau oprichten, samen met Stedin Netbeheer, de woningcorporaties, HVC, de provincie en onze collega gemeenten. In plaats van allemaal losse plannen te ontwikkelen, werken we een gezamenlijk warmtetransitieplan uit. Daar zullen we inwoners, burgerinitiatieven, bedrijfsleven en vele anderen bij betrekken.

Bij lopende locatieontwikkelingen gaan we met ontwikkelaars in gesprek om niet meer op gas aan te sluiten, en bij nieuwe locatieontwikkelingen gaan we sturen op gasloze nieuwbouw.

We werken aan de doorontwikkeling van het warmtenet Dordrecht, en gaan een pilot doen met het aansluiten van particuliere woningen op het warmtenet.

De energietransitie en de versnelling in de uitbreiding van het warmtenet kan een belangrijke aanjager zijn voor het lokale en regionale bedrijfsleven. Wij zien een belangrijke rol voor de Duurzaamheidsfabriek en het bedrijfsleven om onderwijs en trainingsprogramma's te ontwikkelen die de lokale economie klaarstomen voor de warmtetransitie.

Energiebesparing

De opgave is om uiteindelijk 8,0 PJ aan energie te besparen, dat is gemiddeld 37% bij gebouwen, industrie en mobiliteit. Voor een klein deel gaan wij daar zelf over, bij onze eigen gebouwen en installaties in de openbare ruimte.

Kenmerk**Datum** 15 december 2017

Voor het grootste deel gaat het om investeringen die door anderen worden gedaan en die zich vaak terugverdienen door een lagere energierekening. Dat zijn investeringen die onze economie een impuls kunnen geven. Wij spelen een belangrijke indirecte rol bij energiebesparing bedrijven, als vergunningverlener en handhaver in het kader van de Wet Milieubeheer. Ook kunnen wij een goed investeringsklimaat bevorderen, door energie-innovaties te ondersteunen, laagdrempelige toegang tot financiering van energiemaatregelen, verbinding met het onderwijs en het inrichten van een loket. Wij komen bij u terug met voorstellen daarvoor.

Voor particuliere woningen en VVE's werken we met de ECD een voorstel uit voor het aanjagen van investeringen door het ontwikkelen van fonds en het aanbieden van besparingsconcepten die woonlastenneutraal zijn. Voor huurwoningen maken de corporaties een plan om hun woningvoorraad energieneutraal te maken.

Uitfaseren benzine, diesel en stookolie

Vanaf 2030 moeten alle nieuwe auto's elektrisch zijn aangedreven. De markt is volop in ontwikkeling naar zero-emissie voertuigen (stekker, waterstof of anderszins). Kijkend naar de automodellen die momenteel in ontwikkeling zijn, is er een versnelling gaande in het aanbod van betaalbare elektrische auto's met een goed afstandbereik en ook waterstofauto's komen op de markt.

Wij faciliteren de infrastructuur voor zero-emissie voertuigen, en marktpartijen investeren en faciliteren. In Dordrecht zijn er ca 100 publieke laadpunten voor elektrisch rijden, en er is een marktinitiatief voor waterstof.

We bereiden ons voor op een sterke toename van het aantal aanvragen voor publieke laadpunten, door het actualiseren van het beleid voor laadinfra, het implementeren van een aanvraagportaal en het verkennen van de mogelijkheden voor een proeftuin smart charging. Bij smart charging laden de auto's op het meest optimale moment, waarbij lokaal opgewekte elektriciteit wordt benut.

We doen een onderzoek naar de rol van waterstof in de energietransitie Drechtsteden, en mogelijkheden om daar op in te spelen. Daar gaan wij met u over in gesprek.

Duurzaam opwekken

De opgave is om de energie die we na besparing nog nodig hebben (13,7 PJ) duurzaam op te wekken. Onze belangrijkste rol is om de opwekking van duurzame energie ruimtelijk in te passen, op een manier die voor mensen passend is in het gebied en die de lokale economie versterkt. Onze grootste lokale duurzame energiebron is geothermie voor het warmtenet. De haalbaarheid daarvan wordt momenteel onderzocht. Door het benutten van alle geschikte dakoppervlakten, wind op land, zonneweides en andere lokale bronnen kunnen we 7,3 PJ in de Drechtsteden opwekken². De andere 6,4 PJ zal buiten de regio duurzaam worden opgewekt, door wind op zee en (import van) duurzame

²) *Toekomstperspectief Drechtsteden Energieneutraal 2050, pagina 40 en 41*

Kenmerk**Datum** 15 december 2017

brandstoffen. Ook het rijk voorziet in een mix van duurzame bronnen in de nota energie & ruimte, een nationaal perspectief³.

We onderzoeken de mogelijkheden voor de ruimtelijke inpassing van gebouwgebonden, grondgebonden en watergebonden duurzame energie in Dordrecht, en gaan daarover met u in gesprek. Wat past er bij ons.

We stimuleren de opwekking van duurzame energie op daken, bijvoorbeeld door vraagbundeling zoals bij de WDO. We beoordelen initiatieven voor zonneweides en windenergie op basis van ruimtelijke kaders, wet- en regelgeving.

Maatschappelijke baten

Wij, en vele stakeholders met ons, willen koploper zijn als speerpuntregio voor de energietransitie. Geld dat nu wordt uitgegeven aan energie, willen we investeren in de regio. Investerings behouden hun waarde en dragen bij aan de toekomstige energievoorziening. Ondernemers in de Drechtsteden nemen daardoor een voorsprong. Daarmee versterken we de arbeidsmarkt, bereikbaarheid en leefbaarheid voor onze inwoners.

Vervolg

De energietransitie is een dynamisch proces. Omdat het zich uitstrekt over een periode van ruimtelijk dertig jaar, kan de route nu nog niet volledig worden uitgestippeld. De wereld zal in de tussentijd veranderen. Technologische innovaties, nieuw inzichten en andere in- en externe ontwikkelingen doen zich voor. Daar spelen we op in, door korte termijn beslissingen te verbinden met lange termijn opgaven.

Op basis van de energiestrategie werken we met stakeholders aan een in februari 2018 te sluiten samenwerkingsovereenkomst en samenwerkingsagenda 2018.

Dordrecht werkt nauw samen met alle partijen, waaronder de collega gemeenten en de regio. De gemeente gaat over de lokale afwegingen en inkleuring, onder andere in het kader van het Omgevingsplan. Waar mogelijk werken we plannen en voorstellen meervoudig lokaal met collega gemeenten uit. De regio faciliteert de netwerksamenwerking en verbindt de energiestrategie met het rMJP en de regionale dossiers waaronder de Groeiagenda.

³⁾ <http://regionale-energiestrategie.nl/regionale-energiestrategie/>, doorklikken naar nota energie & ruimte